

መርሆ

ግንቦት 2015

6ይ ዓመት ቁ.15

**ብሓልዮት ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ /ሰደግኤ/ ዝዳሎ ዕላዊ ልሳን**

መርሆ

ብባህርን ምስልን ንክልተ፡ ኣብ ሓደ ኣገዳሲ ኩነት ዝጣመሩ ተርእዮታት ብማዕረ ዝውክል፡ ማንታ ትርጉም ዘለዎ ኣምር ወይ ቃል'ዩ፡፡ ካብ ድቅድቕ ጸላም፣ ካብ ዓሚቕ ባዓቲ ወይውን ካብ መሪር መግዛእታዊ ኣርዑት ሓራ ንምውጻእ ዘገልግል፡ መዋጽኦ ወይውን ባብ ራህዋ ክህሉ ግድን'ዩ፡፡ እዚ ባብ'ዚ ካብ ቊንቅን ሕሰምን ዘናግፍ መስተርሆ ናይቲ ኣደራሶ ብምጃኑ፡ እቲ ባብ መርሆ'ዩ፡፡

ናብ'ቲ ክትበጽሖ እትብህግ መስተርሆ-ባብ'ዩ ጫፍ ዓወት ንምብጻሕ፡ ንጊዚያዊ ግድላት ካብ እምኒ-ዓረ ብዝተረረ ጽንዓት፣ ውፋይነትን ቅሩብነትን ምብልሓት ዝሓትት'ዩ፡፡ ምንጪ ናይ'ዚ ተአምራታዊ ሓይሊ፡ ብንጽር ራእይን እስትራቴጂን ዝግራሕ ቅኑዕ መስመር ምዕታር ድማ የድሊ፡፡ እዚ ቅኑዕ መስመር'ዚ መንገዲ ዓወት'ዩ፡፡ ነዚ መንገዲ ዓወት ዝቕልስ ከኣ መርሆ'ዩ፡፡

መርሆ ዕላዊት ልሳን ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ) ኮይና፡ ከም ውድብ ንዝተበገስናሉ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ቃልስና ንምዕዋት፡ ውድባዊ ፖለቲካዊ ኣማራጺታትና እትእምት፡ መንገዲ ሓቀኛ ዓወት ብምምራሕ፡ ብመንፈስን ተልእኾን ነቲ ዝተሰመዩትሉ ዓሚቕ ትርጉምን ረዚን ዕላማን ብብቕዓት ንምፍጻም፡ ኣብ መስርዕ ጸረ-ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ኣብ ዝካየድ ህዝባዊ መኸተ፡ ዳግም ናይ ቃልሲ ግቡኣ ንክተበርክት ዝተሰለፈት፡ መርሆ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ዕላማታትና'ያ፡፡

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን

ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ-ሰደግኤ

ተሕዝቶ

✎ ፎክሎር-ዓንቀጽ

ወሕስነት ህሳወኛን ቀዳሰነትኛን! 2

✎ መዕገቲ ዘደተረኸበ ጉዕዞ ስደት፡ መዘዛቱን መፍትሔሱን!! 3

✎ ነባሪ ሰላምን ዘተካማምን ምዕባሰን፡ ካብ ነዳ ምንቀስቻስ
ፖ/ሰበፍታትን ወሳኝነት ህዝብታትን ወዳኢ ዘደሕሱብ 'ዩ!! 6

✎ ዓምዲ ደብዳቤታት፡-

• ከደንጠፍክ ንተንሰክ! 9

• ዳገምኛ ስንታደ ስዩ? 10

Website:- www.merho.net

E-mail:- webmaster@merho.net or admin@merho.net

ውሕስነት ህሳወናን ቀጻልነትናን፤

ንህዝብታት ኤርትራ፡ አደራዕ ጭቆና፣ ስቃይ፣ ማእሰርትን ሞትን ብዘይ-ዕረፍቲ እናተበራረዩ ክጥሕኑዎም ጸኒሖም አሎው፤ ኣብዚ ሎሚ ወዲቕዎ ዘለዉ ሕሰም ዝተኖቑቱ ብተበራረይቲ ባዕዳውያን ዝሕቲ ኣቢሎም ኣሊፎምዮም። ግን ድማ ህሉው ሰርዓተ ኣገዛዝ ፋሽስታዊ መንግስቲ ህግደፍ፡ መወዳድርቲ ኣይርከቦን። ህዝብታትና ኣብ ጸረ ባዕዳዊ ተጋድሎም፡ ተአሲሮምን ተሞቂሖምን እዮም። እንተኾነ ግን፡ ኣይ ከም ሎምን፡ ኣብ ዘይፍለጥ ጎዳንዲ፣ በረኻታትን ኮንተይነራትን ኣይነበረን። ይውሓድ ይብዛሕ ምስ ተአሲሩ መዓልቲ፡ ከምዚ ሎሚ ደሃዮም ንዕልምልሙ ብዘይሓታቲ ይጠፍእ ኣይነበረን። ከምዚ ሎሚ፡ ብተራ ኣባላት ሃገራዊ ድሕነትን ፖሊስን ከም ግሉዝ ኣቕሓ ብኣጽናሓይ ኣብ ሓደ ሸላ ምስ ተደርቦዩ፡ ብዘይ ሕግን ርትዕን ይበልዩ ኣይነበሩን። ይሙቱ ይሃልዉ ደሃዮም ዘይፍለጥ ኣይነበረን። ብኹሉ መለክዒታት፡ ናይዚ ኣብ ሕቕ ህዝብታት ኤርትራ፣ ጀጋኑ ሰማእታትና፣ ኣካለ ስንኩላናን ህሉዋት ተጋድልትን ተኸዲጩ ፖሎቲካዊ ስልጣን ዝጎተረ ፋሽስታዊ ጉጅለ ሰርዓተ ጭቆና፡ መወዳድርቲ ኣይርከቦን። ንባህርን ጭካነን ናይዚ ግፍዕኛ ጉጅለ እንክትግምግም፡ ምስ መን ክተመሳሰሎ ከምትኸእል ምምህኑ ይእግም።

ህዝብታትና፡ ኣብ ትሕቲ ዲያብሎሳዊ ባህርያት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ሰላምን ምዕባለን ጥራሕ ኣይኮነን ተሓሪሞም። ኣብ ዓዲም ናይ ምንባር ዕድሎም እናጸበቡ፡ ስደት ሕላገቶም ክሳብ ዝመስል፡ በብመዓልቲ ብኣሸሓት ናብ ፎቓዶ ጎረባብትን ርሑቕ ወጸኢን ከም ውሑጅ ክውሕዙ ይረእዩ ኣሎው። ህሉው ስደት ኤርትራውያን፡ ኣብ ዝሓለፉ ባዕዳውያን ዝሕቲ ተራእዩ ዘይፈልጥ፡ መዘዙ ኣዝዩ ሓደገኛ እዩ፤ ንህልውና ሃገርና ኤርትራን ቀጻልነት ህዝብታትናን ኣብ ከቢድ ሓደጋ ዘውድቕ ዘሎ እዩ።

ኣብ ውሽጢ ሃገር፣ ኣብ ስደት፡ ኣብ ሰሃራን ሲናይን፡ ብቐንዱ ኣብ ማእከላይ ባሕሪ፡ በብመዓልቲ ዝንገር ዘሎ መርድእ መቐዘፍቲ ኤርትራውያን፡ ንነብሲ ወክፍ ማይ-ቤትና ዝትንክፍ እናኾነ፡ ህዝብታትና ደም ካብ ምንባዕን መግንጣ ካብ ዘሕርር ሓዘንን ክናገፉ ኣይከኣሉን፤ ሞትን ወረ ሞትን መለለዩና ክሳብ ዝመስል፡ ንዓለም ለኻዊ ሚድያታት ክጸብብ ንሰምዖ ኣሎና።

እቲ ኣዝዩ ዘሰክፍ፡ ስቃይ ህዝብታትና ኣብ ስደት፡ ብሃሩር ምድረበዳን ማእከላይ ባሕርን ጥራሕ ተወሲኑ ዘይተረፈ ምኃኑ እዩ። እነሆ ንዓለምና ሙሉእ ዘሕዘዝ ዘሰቐቐ መቐዘፍቲ፡ ቡቲ ኣብ ሊብያ ዝርከብ ብኣይ.ኤስ.(IS) ዝፍለጥ ጥሩፍ እስላማዊ ግብረ-ሽበራዊ ጉጅለ ከምዝተፈጸመ ተቓሊሑ ኣሎ። በዚ ኢጋጣሚ፡ ንኩሎም ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብሓፈሻ ንስድራ ግዳያት ድማ ብፍላይ፡ ጽንዓት ይሃብኩም ንብል።

እዚ ኣብ ልዕሊ ስደተኛታት ኤርትራውያንን ኢትዮጵያውያንን ኣመንቲ ሃይማኖት ክርስትና ተፈጸሙ ዘሎ መወዳድርቲ ዘይርከቦ መቐዘፍቲ፡ ብድሕሪኡ መን ክህልዎ ይኸእል ዝብል ሕቶ፡ ንዓና ንኤርትራውያን ቀልጢፉ ኣብ ኣእምሮና ቅጅል ይብል። ምክንያቱ፡ ካብ ሃገርና ክንብርግግን ደድሕሪና እናሰዓበ ምስ በደዊንን ራሻይዳን ኪዳን ኣሲሩ፡ ብገንዘብናን ውሽጣዊ ኣካላት ሰብነትናን ክቋመር ዝጸንሐ ፋሽስታዊ ሰርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ እዩ፤ ከምቲ ትማሊ ምስ ጉጅለ ኣልሸባብ ሓቢሩ ሰላም ናይዚ ዞባ ክዘርግ ዝጸንሐ፡ ምስ ኣይ-ኤስ(IS) ተመሓዘዩ፡ እዚ ግፍዓዊ መቐዘፍቲዚ ኣብ ምፍጻም ክይሳተፍ ዝኸልክሎ ባህሪ ስለዘይብሉ።

ህልው ክውንነትና፡ ብኹሉ መለክዒታት ክምዘን እንክሎ፡ ውሕስነት መጻኢ ሂወትና ጥራሕ ዘይኮነስ ህልውናና ኣብ ከቢድ ሓደጋ ይወድቕ ምህላዉ ንምግንዛብ ኣየጸግምን። ካብዚ ኩሉ ኣብ ልዕሊና ኣንጻላልዩ ዘሎ ሓደጋ እንድሕን ድማ፡ ባዕላትና ኢና። ካብ ካልእ ግዳማዊ ሓይሊ ንድሕነትና ዝኸውን መዋጽኦ ኣይንረክብን፤ ክንጽብውን የብልናን። ብሰንኪ ፋሽስታዊ ሰርዓት ህግደፍ፡ ኣብ ዓድና ቀሲና ምንባር ካብ ተሓረመና፡ መዘዛት ስደትውን ኣዕርዩ ዝኸፍኡምበር መዋጽኦ ካብ ዘይኮነ፡ ቀንዲ ጠመተና ኣብ ልዕሊ ፋሽስታዊ ሰርዓት ህግደፍ ክቐንዕ ይህልዎ። ኩሉ ዓቕምታትና ኣዋዳድና ንፋሽስታዊ ሰርዓት ህግደፍ ካብ ምድሪ ኤርትራ ምውጋድ፡ ብሕታዊ ውሕስነት ህላወናን ቀጻልነትናን እዩ። ውድብና ሰደግኤ፡ ካብ ዓሚቕ ተረድኦ ህሉው ኩነታት ኤርትራ ተበጊሱ፡ ንፋሽስታዊ ሰርዓት ህግደፍ ኣብ ምውጋድ፡ ብቐንዕ መትከላዊ መርሆታት ተገሪሑን ተመሪሑን ክቃለስ፡ ከም ወትሩ ድሉው ምህላዉ የረጋግጽ። ውሕስነት ህላወናን ቀጻልነትናን፡ ካብ ዕቲብ ዲሞክራሲያዊ ቃልስና ጥራሕ ንረኽቦ።

መሰጠት ዘይተረኸበ ጉዕዞ ስደት፡ መዘዛቱን መፍትሔሱን!!

ስደት ብምዝባዕ ተፈጥሮን ባልዕን ብሓደ ወገን፡ ሰብ ብዝሰርሖ ድማ፡ በቲ ካልእ ወገን፡ ዝኸሰት ተርእዮ ተባሂሉ ይግለጽ እዩ። ኣብ ናይ ሕጂ ኣርእስትና፡ ብዛዕባቲ ብተፈጥሮ ዝኸሰት ተርእዮ ስደት ኣይኮናን ክንትንትን ተብጊሰና። እዚ ተርእዮዚ፡ ኣብ ገለ ወቕቲታት ዝኸሰት፡ ዘዕርፎ በሰላ ኣቃሊልካ ዘይረእኻ እንተኾነ፡ በሰልኡ ጸርካ ግን ይስገር እዩ። ንኣብነት ኣብ ሃገርና፡ "ዘበኻ ኣንባጣ" እናተባሃለ ዝገከር ሕሱም ዘበን፡ ንህዝብታትና ዘኸፈሎም ዋጋ ቀሊል'ኳ እንተዘይነበረ፡ ግን ድማ ተሰጊሩ። እቲ ዓለም ብዓለሙ ከዛርብ ዝጸንሖን ገናውን መወዳእታኡ ዘይተፈለጠ፡ እቲ ከም ተርእዮ ዘይኮነሰ ዳርጋ ሕላገትና እናኾነ ዝኸይድ ዘሎ፡ መብተኹ ዘይተረኸበ ሰብ ዝሰርሖ ስደት እዩ።

ጉዕዞ ስደት፡ ፈቲኻ ዝእቶ ኣይኮነን። ኩሎምቶም ኣብ ትፈትዋ ሃገርካ፣ ዓድኻን ገዛኻን ንምቕጻል ዘለዉ ተኸእሎታት ምስ ተጸንቀቹ፡ ንሂወት ኣድሕን ዝውሰድ ናይ መጨረሻ ሕሱም ምርጫ እዩ። ሎሚ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ኣንጻላልዩ ዘሎ፡ ኣጽናቲ ጠባያት ዝሓዘ መስርሕ ስደት፡ ሰብ ዝሰርሖ ምዃኑ ካብ ማንም ዝተሰወረ ኣይኮነን። ኣብ ሃገርና ሰብ ዝሰርሖ ስደት ዝጀመረ፡ ኣብ ሓምሳታት ምዃኑ ይንገረሉዩ። እዚ ዘበንዚ፡ ነቲ ብድርኹት ሓያላን መንግስታት ዝተፈጸመ ውዕል ፌደረሽን፡ ሃጺይ ሃይለስላሴ ቀስ ብቐስ ክፍርሶ ዝተገበሩ ሓርበኛታት ኣብታትናን ኣደታትናን፡ ነዚ ብምቕዋም፡ ኣብ ጽርግያታት ወጺኦም ክቃለሱ ምስ ጀመሩ፡ ዝተወሃደም ኣረጋግጥዎ ግብረ-መልሲ ዝደረገ፡ ብሂወት ናይ ምቕጻል ግድነታዊ ምርጫ ነበረ። ካብ ጽባሕ ምጅማር ብረታዊ ተጋድሎና ኣትሒዞ ድማ፡ ባዕዳዊ ዝኣኢ ስርዓት ሃጺይ ሃይለስላሴ፡ "ኤርትራ መሬታምበር ህዝባ ኣየድለዩናንዮ" ዝብል ጸረ ህዝቢ ፖሊሲ ተኸቲሉ፡ ብፈላጊኻ ናይ ምህራም ስልቲ፡ ሂወትን ዓድታትን ኤርትራውያን፡ በብተራ ብኣልማሚት ክጭፍቑፍ ምስ ጀመረ፡ ብዝኸፍኦ እናተጋደደ ዝቐጸለ እዩ። ኣብ ልዕሊ ከም በዓል ያና ዝተፈጸመ ግፍፍፍ ጭፍጨፋ ከም ኣብነት ምጥቃስ ጥራሕ ይኣክል እዩ።

ኣብቲ ብባዕዳዊ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ዝተተግበረ ኣብራሲ ፖሊሲ፡ ኣንስቲ፣ ቆልዑትን ዓበይትን ወገናትና፡ ሂወቶም ንምድሓን ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ክሰደዱ እንከሎዉ፡ ሓንቲ መዓልቲ ናብ ዝፈትዉዎ ዓደም ከምዝምለሱ ብምትስፋው ነበረ። እዚ ተስፋዚ ብዘይ ምክንያት ኣይነበረን። እንታይ ደኣ፡ መላምል መንእሲያት ደቆም መሪቕም ናብ ሜዳ እናፋነዉ ዩጋድሉ ብምንባሮም እዩ። እቶም ናብ ስደት ዝኸዱውን፡ ኣብተን ንጊዝይኡ ዘጽለሉለን ሃገራት ኮይናም፡ ንሰውርኣም ካብኣም ዝጥለብ ኩሉ እናማልኡ፡ ዕድመ ባዕዳዊ መግዛእቲ ንምሕጻር ተረባሪቦም እዮም። እቶም ተመሪቕም ናብ ምግዳል ዝወፈሩ ጀጋኑ ደቆም ድማ፡ ብመራሕቲ ሰውራ ዝወረደም ኣደራዕ ተጻዊሮም ከቢድ መስዋእቲ እናኸፈሉ፡ ንባዕዳዊ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ንኣንሳብን ንኣውሩን ኣቃቢጸም ሓራ ኤርትራ ኣረጋገጹ። እዚ ዓወትዚ ውጽኢት መሪርን ነዊሕን ተጋድሎ ናይቶም ኣብ ዓዲ ዝተረፉን ናብ ስደት ዝኸዱ ህዝብታትናን ከምኡውን ናይቲ ኣብ ቅድመ ግንባር ተሰሊፉ ባዕዳዊ መግዛእቲ ኣብ ምድርዓም ዝተዋፈረ ንኡስ ወለደ፡ እኩብ ድምር ምዑት ቃልሲ ምንባሩ፡ ብኸርዓት እንዝክር እዩ።

ኩሉ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝነበረን ኣብ ውጻኢ ተሰዳዱ ክነብር ዝጸንሖን ኤርትራዊ፡ ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሩ፡ ኩሉ ሕሰሙ ተቐንጢጡ ኣብ ሃገሩ ተሓቓቑፋ ዝነበረሉ ብሩህ ዘበን ከምዝመጸሉ ተተስፍዩ ነበረ። ብናይ ባዕሉ ተበግሶን ብደገፍ መንግስታዊ ስልጣን ዝሓዙ ደቁን፡ ናብ ዝፈትዋ ሃገሩን መረባቲን ክምለስ ተዳልዩ ብሃንቀውታ ዝጽቡ፡ ብኣማኢት ኣሸኣት ዝቐጸር ህዝቢ ምንባሩ ናይ ቀረባ ተዘክሮና እዩ። ድሕሪ ነጻነት፡ ኣይኮነንዮ ሓድሽ ዋሕዚ ስደት ክጅምር ኢሉ ክሓስብ፡ ካብቲ ነባር ስደተኛውን፡ ብኡ ኣቢሉ ከርፋሕ ናብራ ስደት ክቐጽል ዝሓለመ ኣይነበረን። እንተኾነ ግን፡ ህዝብታትና ከም ዝሓሰቡዎ ኣይኮነሎምን።

ኣብ ጽባሕ ሓርነት፡ ብ20 ሰነ 1991፡ ብሽም መዓልቲ ሰማእታት ኣብ ዝተዘክረት ዕለት፡ ቃልን ሕድርን ጀጋኑ ሰማእታትን ትጽቢት መላእ ህዝብታትናን ብሓፈሹ፡ ኣብ ቀረባን ርሑቕ ከርፋሕ ናብራ ስደት ዘሕልፉ ዝነበሩ ወገናትን ተኻሓደ። ፍሉይ ፖሎቲካዊ ርእይቶ ዝሓዙ፡ ካብ ህግሓኤ ወጺኦ ዝኾኑ ተቃላስትን ደጋፊኣም ኮይኑ ምእንቲ ሃገራዊ ነጻነት ዝተጋደለ ስዳድ ኤርትራዊ፡ መሰሉን ናይ ምንቅስቓስ ነጻነቱን ተኸቢሩሉ፡ ከም ዝኾነ ሃገራዊ ብሰላም ክነብር ዝኸእለሉ ዕድል ተሓረመ።

ስለዝኾነ ድማ፡ 20 ሰነ መዓልቲ ሰማእታት ኤርትራ፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡ ብስም ጀጋኑ ሰማእታት እናመሓለን እናጠሓለን፡ ኣብ ፈቐዶ ጎቦታትን ስንጭሮታትን ብጅግንነት ዝወደቐ ሰማእታትና ዝሃቡዎ ሕድሪ ክጠልም

አሃዱ ኢሉ ዝጀመረላ ዕለት ኮነት። እዛ ዕለትዚአ ነቲ ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሩ፡ ብታሕጓስን ፍስሃን ተመለኡ፡ ምዝላልን ምስዕሳዕን ዘይወደአ ንጹህ ሃገራዊ ዜጋ፡ ኣብ ዝባኑ ዝሑል ማይ ዝተኻወሉ መዓልቲ ኮነ። እታ ተኸባቢሩን ተሓጃቒፋን ብሓባር ክሕሉዎን ክሃንጸን ዝተዳለወላ ፍትውቲ ሃገሩ፡ ኣብ ሞንጎ ዓዲ ዝኣተዉን በረኻ ዝተረፉን ደቁ፡ እንደገና ዙፍት ሕድሕድ ዘድግስ አዋጅ ከምዝተኣወጀ ተገንዘበ። ብርሑቕ ናይ ራህዋ ብርሃን ከማዕዱ ጀሚሩ ዝነበረ ህዝቢ፡ ኣብ ልዕሊኡ ከቢድ ሓደጋ ዝተሸከመ ጸሊም ደበና ከምዝጸላለዎ ኣስተውዓለ።

ርእሱ፡ፋሽስት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡ መንበረ ስልጣን ካብ ዝሓዘላ ዕለት ጀሚሩ፡ ንነባራት ስደተኛታትና ካብታ ጎረቤትናን መዕቀቢትናን ዝኾነት ሃገረ ሱዳን፡ ናብታ ኣብ ቀረባ ማዕዶ ሃንቀው ኢሎም ዝጥምቱዋ ሃገሮም፡ 'መርሓባ ኢሉ ክቕበል ድሉው ኣይነበረን። ብቐዳምነት ዝተገደሰሉ ኣጀንዳ፡ ንኹሎም ፖሎቲካዊ ሓይልታት ኣጓንዩ ዝበሓቶ፡ ፖሎቲካዊ ስልጣን ምድልዳል ጥራሕ ነበረ። ብሓደ ወገን ሻሕጣይ መግለጺታት እናዘርግሐ ጊዜ ክሸምት፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ንተቓዋምተይ ዝበሎም ፖሎቲካዊ ውድባትን ኣባላቶምን ኣብ ሜዳን ኣብ ወጻእን ስርሓይ ኢሉ ናብ ምህዳኖም ተዋፈረ። እዚ ቀንጻሊ ፖሊሲዚ፡ ነቶም ኣብ ቀረባ ጎረቤት ሃገር ተዓቕቦም ዝጸንሑ ብአማኢት ኣሸሓት ዝቐጸሩ ስደተኛታት፡ ናብ ዓዶም ንምምላስ ውሕስነት ክሰእኑ ገበረ።

ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ገና ፖሎቲካዊ ስልጣን ካብ ዝሓዘላ ዕለት ጀሚሩ፡ ነቶም ምእንቲ ሃገራዊ ነጻነት ሙሉእ ዕድሚኦም ዘሕለፉ ውድባት ኣብ ምህዳን ጥራሕ ኣይተሓጸረን። ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ጎብለል ናይ ምጃን ሕልሙ ክወን ንምግባር፡ ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ኢዱ ከወጣውጥ ጀመረ። እንተሰሊጡዎ ቁጠበኣን ብኮንትሮባንድ ክዘምት፡ እንተዘይሰለጠ ድማ፡ ብወታደራዊ ሓይሊ ክህድደን ላዕልን ታሕትን በለ። ኣብ ውሽጢ 10 ዓመታት ዘይመልእ፡ ንመንግስቲ ሱዳን ብሸም እስላማዊ ስርዓት ክተናኾሎ ተንቀሳቐሰ። ኣብ ልዕሊ መንግስቲ የመን ድማ፡ ብምክንያት ደሴታት ሓኒሽ ዝቐር ኩናት ወሊዑ ሂወት መላምል ዜጋታትና ኣህለቐ። ንጅቡቲውን ኣይመሓራን። እቲ ኣዝዩ ዝሸፍኦ ድማ፡ ኣብ ፖሎቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ሰብኣውን ሞራላውን ዓቕምታት ሃገርና በሰልኡ ብቐሊሉ ክሓዊ ዘይክእል ዕንወት ዘሰዓበ፡ ብግንቦት 1998 ኣብ ልዕሊቲ ኣብ ትሕቲ ሉኣላዊ ግዝኣት ኢትዮጵያ ዝነበረ ኣክራኻሪ ከባቢታት ዝወልዖ ኩናት እዩ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ብምክንያት ዶብ ኣሳቢቡ ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያ ዝጀመሮ ናይ ወራር ኩናት፡ ከቢድ ወታደራዊ ስዕረት ኣጋጠሙዎ ጥራሕ ዘብቀዐ ኣይኮነን። ኣብ ልዕሊ ህዝብታትናን ሃገርናን ከቢድ ሰብኣዊ ህልቂት፣ ቁጠባዊ ዕንወትን ማሕበራዊ ምዝንባልን ዘውረደ ኩናት እዩ። እዚ ዕንወትዚ፡ ኣብ ማይ-ቤት ፋሽስታዊ መንግስቲ ህግደፍ ኣትዩ፡ ብፖሎቲካዊ ቅልውላው ክሕመስ ዝገበረ ኩናትውን እዩ። ኣብ ሞንጎ መራሕቲ ህግደፍን መንግስትን ተዓብሳቦም ዝጸንሑ ፍልልያት፡ ንዓዳም ክትኮሱን፡ ኣብ ደንበ ጉጅለ ኢሳይያስ ህግደፍ ምንጭ ክፍጠር ዝገበረ ኩናት እዩ።

እዚ ተርእዮዚ፡ ንፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ናይ ጫካ ስርዓተ ምሕደርኡን ምስጢራዊ ኣሰራርሓታቱን ዳግም ፈቲሹ፡ ንሕውዮቲ መንገዲ ከርሑ ኣይተጠቐመሉን። እኔ ደኣስ ነታ ንፋስ ዝኣተዋ መንበረ ስልጣኑ ክሕክም፡ ናብ ዝሸፍኦ ጥርዚ ፋሽስታዊ ጭካኔ ኣምርሑ። ነቶም መዋእሎም ኣብ ጎድኑ ኮይኖም ዝመርሑ፣ ዘጋደሉን ዝተጋደሉን ነባራት ዓበይቲ መራሕቲ ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊ ሃገር ክድዓት ከምዘፈጸሙ ብምውንጃል፡ በብሓደ እናለቐሙ፡ ቤተ-ሰባምን ኣዕርኻቶምን ኣብ ዘይሓቱሎም ጸልማት ጎዳንዲ ዳጎኖም። ነተን ክሳብ እዋን ኩናት ኤርትራን ኢትዮጵያን መልእኹተን ከቃልሓ ዝጀመሩ ናይ ብሕቲ ጋዜጣታት ብምእጋድ፡ ንኣዳለወተን እናለቐሙ ኣብ ዘይፍለጥ ስወር ቤት-ማእሰርቲ ሞቆሎም። እዚ ዘይተሓሰበ ፖሎቲካዊ ቅልውላው ዝወለደ ግፍዓዊ ማእሰርትን ደሃይ ምጥፋእን ዘተሓሳሰቦም ዓበይቲ ሽማግሌታት፡ ዓገብ ክብሉ ክዓርቑን ዝገበሩዎ ተባግሶ፡ ግዳይ ማእሰርቲ ገበሮም።

ስርዓት ህግደፍ፡ ዝኾነ ደኹን ፖሎቲካዊ ፍልልያት ዘይጻወር፡ ካብ ጸቢብ ሓሳባት ውሱን ጉጅለ ወጻኢ ንእሽተይ ባብ ናይ ምክፋት ባህርያት ዘይብሉ ምጃኑ፡ ኳዕ ኢሉ ንኹሉ በርሃሉ። እንትርፊታ ጸባብ ናይ ጉጅልኡ ፖሎቲካዊ ስልጣን፡ ልኣላውነትን ክብርን ሃገር ዘይእንታዩ ምጃኑ፡ ናብ ሃገረ ኣልጀርያ ብዘዘበብ ከይዱ፡ ሰፊሕ ግዝኣት ሃገር፡ ንዓቃቢ ሰላም ሰራዊት ባዕዲ ኣሕሊፉ ክህብ ብምስምማዕ ኣረጋገጸ። እዚ በብእዋኑ ናብ ቃልዕ እናወጸ ዝኾነ ንኹብርን ልኣላውነትን ህዝብታትናን ሃገርናን ኣሕሊፉ ክህብ ድሕር ዘይብል ባህርያት ኢሳይያስ፡ ህዝብታትና ብሓፈሻ፡ መንእሰያትና ድማ ብፍላይ፡ ኣብ ሃገሮም ቀሰኖም ክነብሩ ኣዮኸኣሎምን። ስለዝኾነውን፡ እቶም ኣብ ዘበኑ ባዕዳዊ መግዛእቲ ናብ ስደት ዝኾኑ፡ ናብ ዓዶም ክምለሱ ዘይክእሉሉ ኩነታት ምፍጣሩ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ እዋን ባዕዳዊ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ተራእዩ ዘይፈልጥ፡ ሓድሽ ዋሕዚ ስደት ብቃፍላያት ክረኣ ጀመረ።

ዋሕዚ ስደት ኤርትራውያን ኣብ መዋእል ባዕዳዊ መግዛቲ ኢትዮጵያ፡ መብዛሕትኦም ዝሸምገሉ ወለዲ፣ ኣደታትን ህጻውንትን ዝሸፍን ምንባሩ ዝፍለጥ እዩ፡ ኣብ ዘበነ ኣገዛዝኣ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ግን፡ ጸታ፣ ዕድመ፣ ሞያን ኩነታት ስራሕን ዝፈሊ ኣይኮነን። እናሓደረ ዝብእስምበር፡ ዝግ ናይ ምባል ተርእዮ የብሉን። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ዋሕዚ ስደት ንምግታእ ዝተኸተሎም ጭካኔ ዝመልኦም ተግባራት ኣይገትኡዎን። እኳ ደኣስ ከም ቤንዚን ዝተነሰነሶ ባርዕ፡ መመሊሱ እናነሃረ ይኸይድ ኣሎ። ከምቲ ሕሉፍ ሓንቲ መዓልቲ ዓወት ተጸንቢሉ ናብ ሃገሩ ከምዝምለስ ተስፋ ብምስኣዕ ኣይኮነን ዝሰደድ ዘሎ። ብፋሽስታዊ ኣገዛዝኣ ህግደፍ ሃገሩ ከም ዑንቂ ጸቢባቶ፡ ተስፋ ጅራጽ፡ ኩቦ ደርብዮላ፡ ኩሎም ሓደጋታት ስደት እናረኣየን እናሰምዐን፡ ዓይኑ ሰም ኣቢሉ ካብ ዓጹ ዝነፍጽ ዘሎ እዩ ዝበዝሕ።

ህሉው ዋሕዚ ስደት ህዝብታትና፡ መንእሰያትና ናብ ጸረ ህግደፍ ቃልሲ መሪቕ እናለኣኹ፡ ብዕድመ ዝደፍኡ ሽማግሌታት፣ ኣደታትን ህጻውንቲ ቆልዑ ናብ ጊዚያዊ መዕቆቢ ዘምርሑሉ ወቕቲ ኣይኮነን። ካብ ሓይልታት ምክልኻል ይኹን ካብ ቤት-ትምህርቲ ናብ ስደት ዘምርሑ ዘሎው መብዛሕትኦም ተስፋ መጻኢ ምዕባለ ሃገር ዝኾኑ መላምል መንእሰያት እዮም። ብኣንጻሩ፡ መብዛሕትኦም ዓበይቲ ሽማግሌታት ወለዲ፣ ኣደታትን ቆልዑን ህጻውንትን ብዘይ ጠዋርን ቀባርን ኣብ ዓዶም ቀባሕባሕ እናበሉ ይተርፉ ኣሎው። ስለዚ ኣብ ዘበነ ምሕደራ ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ሃገር ብዘይተረካቢ ወለዶ ዘትርፍ፡ ንሓደጋ ብርሰት ዝዕድም ዘሎ ሓደገኛ ተርእዮ ምኃኑ ምግንዛብ የድሊ።

ሓደ ዜጋ፡ ኣብ ሃገሩ ሰላም ረኺቡ ሰሪሑ ክነብር ሙሉእ ዕድል እንተረኺቡ፡ ካብ ሃገሩ ብዘይ ሕጋዊ ኣገባብ ሞት እናተሰገገረ፡ ስደት ዝመርጹሉ ዝኾነ ይኹን ምክንያት የብሉን። ኣብ ሃገሩ ፍትሕን ጥዑይ ምምሕዳርን እንተረኺቡ፡ ከም ዑፍ በሪሩ፡ ሽሻይ ምድረ በዓ ሰሃራን ሲናይን ዓሳታት ባሕሪ ሜዲተራንያንን ዝኾነሉ ምክንያት የብሉን። ኣብ ሃገሩ ቅዋማዊ ስርዓትን መሰል ነጻ ምንቅስቃስ ዜጋታት እንተሃልዩ፡ ጸልማት ከደነ፡ ጎቦታት እናደየቡ፣ ስንጭሮታትን ጣሻታትን እናጠሓሱ፡ ዶብ ሃገር ዝሰገረሉ ምክንያት የብሉን። ኩሉ ናብ ወጻኢ ዝግበር ጉዕዞ፡ ብብርሃን ምድሪ፡ ብሕጋዊ መንገዲ፡ ብነፋሪት፣ ብመራኽብን ብመኪናን ምኾን፤ ኣብ ዝሕሾ በጺሑ ኣብ መዓልቲ ናብ ሃገሩን ስድርኡን ምተመለሰ። ኣብ ትሕቲ እዛ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ዓምጺጽ ሓዙ ዝገዝኣ ዘሎ ሃገርና፡ ጉዕዞ ስደት፡ መመሊሱ እናነሃረ ዝኸደሉ ዘሎ መሰረታዊ ምክንያት፡ ዓፋኒ፣ ጨፍላቕ፣ ጠንቂ ድኽነትን ዓጸቦን ዝኾነ ፋሽስታዊ ስርዓተ ኣገዛዝኣ ዝወለዶት እዩ። እዚ ድማ፡ ግፍዓዊ ኣገዛዝኣን ጥርዚ ጭካኔን ኢሳይያስ/ህግደፍ ካብ ሕሉፋት ባዕዳውያን ገዛእትና ኣዝዩ ዝሸፍኦ ምኃኑ ቁልጭ ኣቢሉ የብርህ።

ኣብ ጉዕዞ ስደት፡ ኣብ ልዕሊ ኤርትራውያን ብሓፈሻ፡ ኣብ መንእሰያትና ድማ ብፍላይ ዝወርድ ዘሎ ግፍዕን ህልቂትን ካልእ ኣብ ሕሉፍ ታሪኽና ተራእዩን ተሰማሚዑን ዘይፈልጥ፡ ትራጀዲ እዩ። ብሓደ ወገን ፈጸሙ ዘየቋርጹ እናተመራራሕካን እናተገታተካን ዝቐጽል ስደት፡ በቲን ካልእ ወገን ድማ፡ ኣብ ምድረበዳታት ሲናይ፣ ሰሃራን ማእከላይ ባሕርን ዝወርድ ዘሎ ጥፍኣት፡ ደጋጊምካ ክትሰምየ ኣዝዩ ዘሰንብድን ዘባህርርን እናኾነ ይኸይድ ኣሎ። እዚ ህልቂትዚ፡ እቲ ህዝብታትና ኣብ ዓዶም ተረጋጊኦም ከይነብሩ፡ እኳ ደኣስ ክነፍጹ ዝገብርዎ ዘሎ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ህግደፍ፡ ብልኡኻቲ ዝኾኑ ናይ ስለላን ጸጥታን ኣካላቲ ኣቢሉ፡ ምስ በደዊንን ራሻይዳን ቃል-ኪዳን ኣሲሩ ዝፍጽሞ ዘሎ ምኃኑ፡ ካልእ ንዘልኣለም ይቕረ ዘይበሃሎ ወንጀል እዩ። ስደተኛታት ኤርትራውያን፡ ሰሃራ ይኹን ሲናይ ወይ ድማ ማእከላይ ባሕር ክቐርጹ ዘጋጥሞም ዘሎ ጃምላዊ ህልቂት፡ ንመላእ ማሕበረ ሰብ ዓለም፣ መንግስታትን ገበርቲ ሰናይ ማሕበራት ዘደንገጸን ምስ ህዝብታት ኤርትራ ኮይኖም ክሓዝኑን ክነብዑን ዝገበረ እዩ። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍን ኮራኽኑን ግን፡ "ጸጊቦም ሃገርም ገዲርም ዝወጹ እዮም" ብምባል ኣሸካዕሊሎም ደው ኣየበሉን። እኳ ደኣስ ነቶም በብእዋኑ ብጅምላ ዝሃልቁ ዘለው ወገናት፡ ኣብ መሬት ዓዶም ተመሊሶም ከይቅበሩ ብምክልኻል፡ ኣብ ኤርትራውያን ብሓፈሻ፡ ኣብ ስድራታት መውቲ ድማ ብፍላይ፡ ከቢድ ግፍዓ ክፍጽም ጸኒሑ ኣሎ። ነዚ ከም ኣብነት ዝኾነና፡ ኣብ ወርሒ ጥቅምቲ 2013 ዝሃለቑ ኤርትራውያን ግዳያት ላምፕዱዛ ምዝካር ይኣክል። ኣብዚ ዝሓለፈ ክልተ ሰሙን(ብ19 ሚያዝያ 2015) ኣብ ማእከላይ ባሕር ካብ ዝተቐዘፉ 850 ስደተኛታት ዝተፈላለዩ ሃገራት ኣፍሪቃ፡ 350 ኤርትራውያ ምኃኖም ድሮ ተረጋጊጹ ኣሎ።

ኣብ ዘበነ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ህግደፍ፡ መንቀሊ ስደት ኤርትራውያን፡ ብጭቡጣት ማእለያ ዘይብሎም መርተዖታት ዝተመስከረ ፖሎቲካዊ ሕቶ ምኃኑ ዘካትዕ ኣይኮነን። እንተኾነ ግን፡ ብጸዕቂ ስደተኛታት ዘዕለቐልቓ ዘለዎ ሃገራት ኣውሮጳ፡ ካብ ጸቢብ ሃገራዊ ረብሓታተን ብምብጋስ፡ ንርኡይ ሓቂ ብምጉሳይ፡ ጉዳይ ኤርትራውያን ስደተኛታት፡

ምስ ስራሕ ስእነትን ድኸነትን(ሕቶ ቁጠባ) ዝተኣሳሰረ ጌሮም ክትርጉሙዎ ይፍትኑ ኣሎዉ። መፍትሒኡ ድማ፡ ነቲ ምስ ጥሩፋት ግብረ-ሽብራውያን ጉጅለታት ብምሽራኹ፡ ንዘባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ ምሕማስ ብምውፋሩ፡ ብማዕቀብ ዝቕጸዕ ዘሎ ጉጅለ ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ኣማኢት ሚልዮናት ዩሮ ብምድጋፍ፡ ስራሕ ፈጠሩ ዋሕዚ ስደት ዝገትኣሉ ኩነታት ከጣጥሖም ይውጥኑ ምህላዎም ካብ መግለጺታቶም ምግንዛብ ይከኣል። እዚ ውሳኔዚ፡ ስግንጠር እዩ። ዋሕዚ ስደት ዝውገደሉ ብሕታዊ መዋጽኦ፡ ኣብ ጎድኒ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ ህዝብታት ኤርትራ ተሰሊፎም ደገፎም ብምዕዛዝ፡ ንፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ንኣንጎብን ንኣዋሩን ብምውጋድ እናሃለዉ፡ ነቲ ናይ ኩሎም ሕሰማት ህዝብታትና ዝኾነ ግፍዕኛ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ሓያል ሞንገድ ክድርብ ዝገብር ውሁብቶ ምብርካት፡ ብጸቢብ ሓሳባት ዝተደፍኡ፣ ሰብኣዊ ሕልና ዝጎደሎ፡ ኣንጻር ውሳኔ ሕቡራት መንግስታት ዝኾነ ሓደገኛ ድንዕታ እዩ። ስለዚ፡ ነዚ ውሳኔዚ ንምዕጻፍ ኩላትና ደለይቲ ለውጢ ኤርትራውያን፡ ምስ ጸገምና ዝግንዘቡን ጽቡቕና ዝትምነዩን ወገናት ብምውህሃድ ክንቃለሶ ይግባእ ኢልና ንኣምን።

ኩላትና ኤርትራውያን ንክታተሎ ከምዘሎና፡ ኣብ ዘበነ ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ስደት ኤርትራውያን ማእለያ የብሉን። ስደት ንኤርትራ ቀንዲ ሰብኣዊ ዓቕማ ዘብርሳ ዘሎ ሓደገኛ ተርእዮ እዩ። ስደት ከምቲ ትማሊ ኣይኮነን። ዓድኻ ከም ትምለስ እናተተሰፈኻ፡ ንሃገርካ ክትምለስ ዘውሕስ ዕዮ ገዛ እናፈጸምካ ኣይኮነን። በጃቶም ዓሰርተታት ኣሽሓት ሰማእታትን ኣማኢት ኣሽሓት ኣካለ ስንኩላናን ዝኾነት ሃገርና፡ ህልውናኣን ቀጻልነታት ዝፈታተን ሓደጋ እናኾነ ዝኸይድ ዘሎዩ። ስለዚ ህሉው መስርሕ ስደትና መዘዙ ተንቲንካ ዝውዳእ ኣይኮነን። ሰብ ዝሰርሖ ስደት ፈቲኻ ትኣትምኳ እንተዘይኮነ ንህልውን መጻኢ ዕድልን ሃገርን ህዝብን ዝፈታተን እንተኾይኑ፡ ነብሲ ወከፍ ዜጋ ደው ኢሉ ክሓስቡሉን ክጠትዩሉን፡ ዘዩግም ፍታሕ ከንብረሉ ዝግባእ ይኸውን። ሂወት ንምድሓን ጊዝያዊ መዕቆቢ ንምርካብ ዝግበር ስደት፡ ምስቲ ኣብ ሃገርና፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ብምውጋድ ህዝብን ሃገርን ብዘላቕካት ንምድሓን ዝካየድ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ ከዋደድ እንተዘይክኢሉ፡ ናይ ስደት መዘዝ፡ ሃገርና ዘስእና ክኸውን ይኸኢል እዩ። ስለዚ ስደት ጊዝያዊ ፍታሕምበር፡ ዘላቂ ውሕስነት ኣይክውንን። መሰረታዊ መፍትሒ ስደትን መዘዛቱን፡ ኩሉ ዓቕምታትና ኣወሃሂድና፡ ኣንጻር ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ብቐጻምነት ብምቕናዕ፡ ኣብ ሃገርና መሰረታዊ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ ምምዝጋብ ጥራሕ እዩ። ኣብዚ መዳይዚ መንእሰያት ኤርትራ፡ ከምቶም ዝሓለፉ ተጋደልቲ ኣቦታቶምን ኣደታቶምን፡ ህዝቦምን ሃገሮምም ኣብ ምድሓን ሓድሽ ታሪኽ ክሰርሑ ክላዓሉ ይግባእ። ነንውልቅኻ፡ ካብ ሃገርካ ከም ዑፍ እናበረርካ፡ ርሑቕ ዓዲ ስደት ምምራጽን፡ ኣብ ውልቃዊ ሂወትካ ምትኳርን ሕልናውን ታሪኻውን ተሓታኑነት ዘስዕብን ነባሪ ቅሳነት ዝኸልእን እዩ። ስለዚ ሃዩ ከይጠፋእና ደው ኢልና ንሕሰብ። መፍትሒኡ ቃልሲ ኣንጻር ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ምጥንኻርን ኣብ ሃገርና ዲሞክራሲያዊ ለውጢ ምርግጋጽን ጥራሕ እዩ።

ነባሪ ሰላምን ዘተካማምን ምህባስን፡ ካብ ነጻ ምንቅስቃስ **ፖ/ሰባፎታትን ወሳኝነት ህዝብታትን ወዳኢ ዘደሕሱብ 'ዩ!!**

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍን ዝተፈላለዩ ናይ ዜና ትካላቱን፡ ኤርትራ ናይ ሰላም ደሴት ከምዝኾነት ከእምኑ ክንደይ ዘይገውተቱ። ሕሉፍ ሓለፉ፡ ኤርትራ ካብ ኩለን ጎረባብታ ሃገራት፡ ብሰላምን ምርግጋእን ዝተፈለየት፡ ናይ ቶኽሲ ድምጺ ዘይሰማላ፣ መራሒ ሃገር ብዘይ ዋርድያ ኣብ ጎደናታት ሸናዕ እናበለ ክዛወር ዘይስከፈላ ቅስንቲ ሃገር እያ ብምባል ብዘይሕንከት ክሰብኩ ይስምዑ እዮም። ብርግጽ እዚ ሓሶትዚ ነቶም ብረመጽ ሓዊ እናተጠበሱ ዝርከቡ ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ መንእሰያትና ድማ፡ ብፍላይ ንምእማኖም ተባሂሉ ከምዘይኮነ፡ ዘይክወል ሓቂ እዩ። ሃገር ከም ዑንቂ ጸቢባቶ፣ ዝረገጸ መሬት ከይትሕሰውሉ ምትእምማን ስኢኑ፡ ብራዕድን ሽበራን እናተሓቕኑ ዝነበረላ ዘሎ ሃገር፡ "ኤርትራ ናይ ሰላም ደሴት እያ" ዝብል ጽውጽዋይ እንክሰምዕ ዘዩደንጽዎ ኣይኮነን።

ንፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ እተፍርሖን፡ ብማዕዶ ዝፍንፍናን ድማ፡ እዛ ነጻ ምንቅስቃስ ናይ ሰልፍታት እትብል መትከላዊት ጭርሖ እያ። እዚኣኹም፡ ባዕሉ ርእሰ-ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ኣብ ጽባሕ ሓርነት፡ ሰነ 20-1991 መዓልቲ ሰማእታት፡ "ድሕሪ ሕጂ ናይ ውድባት ሓሸውዋ ኣይፍቀድን እዩ...." ብምባል ዝኾነና ብምጃኑ፡ "ኣብ ኤርትራ ናይ ሰልፍታት ብዙሕነትን ነጻ ምንቅስቃስን ፍቕድ እዩ" ኢሉ ከደናግር ፈጸሙ ዘይሓሰቡ እዩ። ብርግጽ፡ ብውሽጢ ውሽጢ፡ ነቶም "ሃገራውያን" ዝብሎም፡ ብሰልፊ ተወዲቦም ክንቀሳቕሱ ምፍቃድና ኣይተርፍን እናበለ፡ እናንባሃቕ ክጽበዩ ዝገብሮም፡ ካብ ህግደፍ ብመሰረቱ ዘይፍለ ባህርያት ዘለዎም ጸገንቲ ፖሎቲካኛታት ምህላዎም ስወር ኣይኮነን።

ናብ ቀንዲ ቁምነገር አርእስትና ክንምለስ፤ ኣብ ሓዲ ሃገር ዘተኣማምን ሰላም ዝሰፍን፣ ብመሰረቱ ኣብ ዘተኣማምን ቁጠባዊ ምዕባል ምስ ዝሰረት እዩ። ብርግጽ ምዕባል ክበሃል እንከሎ፣ ዘበናዊ ኢንፍራስትራስትራ፣ ምዕቡል ሕርሻዊ መሳርሒታት፣ ዘበናዊ ህንጻታትን ትሕተ ቅርጻን ምዕባል ሳይንስን ተክኖሎጂን ምስፍሕፋሕ ጥራሕ ማለት ኣይኮነን። ምስዚ ጎድኒ-ንጎድኒ ናይ ህዝብታት ናይ ስራሕ ዕድል እናሰፍሐ፣ ናይ መነባብሮ ውሕስነት ብቐጻልነት እናተረጋገጸ ክኸይድ ይህልዎ። ህዝብታት ካብ ዘዩቋርጽ ቁጠባዊ ምዕባል፣ ዘተኣማምን ምዕራይ ተጠቓምነት ከውሕሱ ግድን የድሊ፤ ነዚ ሓለዎን ዋሕስን ዝኸውን ድማ፣ ንክውንነት እታ ሃገርን ህዝብታታን ዘንጸባርቕ፣ ኣብ ክለ ቅኑዕ ሃገራዊ ቅዋም፣ ብወሳኝነት ህዝቢ ዝምረጽን ብብእዎኑ ቁጽጽርን ምትሕሰብን ዝግበረሉ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ፖሎቲካዊ ስልጣን ክትከል ይህልዎ። ኣብ ዘዩቋርጽን ቀጻልን ቁጠባዊ ምዕባል ዝተመሰረተ፣ ብህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ጥቡቕ ሓለዎን ክንክን ዝግበረሉ፣ ናይ ህዝብታት ንጡፍ ተሳትፎን ምዕራይ ተጠቓምነትን ዘረጋግጽ ስርዓት፣ ዘተኣማምንን ቀጻልን ሰላም የውሕስ። ምክንያቱ፣ ኣብ ሃገሩ ኣብ ቀጻሊ ቁጠባዊ ምዕባል ዝተመሰረተ፣ ብህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስልጣን ዝመሓደር ናይ ህዝቢ ምዕራይ ተጠቓምነት ዘረጋግጽ ስርዓት፣ ዓንዲ ማእከል ሰላምን ውሕስነትን ቀጻልነቱን ባዕሉ ህዝቢ ስለዝኾነ።

ብኣንጻሩ፣ ኣይኮነንዶ ኣብተን ገና ኣብ መስርሕ ምዕባል፣ ታተ ኣብ ምባል ዝርከባ ዘይማዕበላ ሃገራት፣ ኣብተን ኣብ ዘሎናዮ ዘበን፣ ብኢንፍራስትራስትራዊ ምዕባል ሰማይ ዝግረጋ ሃገራት፣ ሰላምን ብዘተፈላለዩ ምክንያታት ክዝረግ፣ ኣብ ቅልውላውን ሕንፍሽፍሽን ክሸመሚ ንዕዘበን ኣሎና። እቲ መሰረታዊ ምክንያታት ድማ፣ ናይተን ሃገራት ሰማይ ዝግረገ ቁጠባዊ ምዕባል፣ ገቢቶም ዝሓዙ ዋናታት ውልቀ-ሰባት ምዃናም እዩ። መንግስቲ ድማ፣ ነዚኦም ዋርድያ ኮይኑ፣ ረብሓኦም ዘውሕስን ዝከላኸልን መሳርሒ ብምዃኑ ጥራሕ እዩ። ብኣንጻሩ ኣብዝሓ ህዝቢ፣ ካብ ኣጠቓላሊ ምዕባል ሃገር፣ ውሑስ ተጠቓምነት ኣይረክብን ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ብብዎኑ ብሸቕለተ ኣልቦነት ኣብ ከቢድ ቁጠባዊን ማሕበራውን ቅልውላው እናተረጋገገ፣ ንሂወቱ ውሕስነት እናሰኣነ ዝኸይደሉ ኩነታት ክፍጠር ንዕዘበ፤ ብሰንኪ ዘይረዊ ድልየት ውሑዳት ብሃብቲ ዝጸገቡ ውልቀ ሰባትን መንግስታቶምን ብብእዎኑ ዝኸተሉምም ፖሊሲታት፣ ኣብ ልዕሊ ብዙሓት ዘውርዱዎ በደልን ሕሱም ምዝመዛን ምክንያታት ብምግባር፣ ውሑዳት ሰብ ጸቢብ ረብሓ፣ ንብዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታትን ድሑር ስምዒታትን እናተበለጹ፣ ጉጅላዊ ረብሓኦም ከማልኡ፣ ንዓለምና ብሰኣነት ሰላምን ምርግጋእን ክትሕመስ ይገብሩዎ ምህላምም ኣብ ቅድሚያ ዓይንና ንርእዮ ዘሎና ዘሕዝን ክውንነት እዩ።

እዚ ሎሚ ንዓለምና፣ ኣብ ከቢድ ስግኣት ኣውዲቐዎ ዘሎ፣ ምስ ሃይማኖት ዝተኣሳሰረ ጥሩፍ ምንቅስቓስ፣ ውጽኢት ናይቲ ሃብቲ ሃገራት ኣብ ኢድ ውሑዳት እናተኣከበ፣ ብዙሓት ብብእዎኑ ኣብ ዝኸፍኦ ማሕበረ ቁጠባዊ ቅልውላው እናጠሓሉ ምምጸኦም ዝሰዓበ ሕሱም ድክነት፣ ጥሚትን ዓጸቦን ዝወለዱ ምዃኑ፣ ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። ኣብ ቀጻልን ዘዩቋርጽን ምዕባል፣ ኣብዝሓ ህዝብታት ምዕራይ ተጠቓምነት ዘረጋግጹሉ ኩነታት እንተዘይተፈጠሩ፣ ኣብ ዓለምና ዘተኣማምን ሰላምን ምርግጋእን ክሰፍን እዩ ኢልካ ምሕሳብ የዋህነት ጥራሕ እዩ።

ነዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ መሰረታዊ ሓቅታት ሙርኩስ ብምግባር፣ ኤርትራ ሃገርና፣ ከምቲ ኢሳይያስን ደቀ መዛሙርቱን ከይሰልከዩ ዝዋጥዩሉ፣ "ኤርትራ ናይ ሰላም ደሴት" ክትከውን ዘብቃዓ 'ሓሰኻ' ኣሎዎዶ ኢልና ምስ እንኣትት፣ ኣዕሚቕካ ብምፍሓር ሓቅታት ንምርካብ ዘድክም የብልናን። ብልዕልነት ኢሳይያስ እናተመርሐ ናብ ዓወት ገጹ እናተቐራረበ ዝመጸ ህግሓኤ፣ ካብ ድሮ ነጻነት ጀሚሩ ንህዝብታት ኤርትራ ዝኣተወሎም መብጻዓታት ቆጸርካ ኣይውድኡን። ኣብ ድሮ ነጻነት፣ ኢሳይያስ፣ ባዕሉ፣ "ኤርትራ ማሕበራዊ ፍትሒ ዝሰፈና፣ ቅርሺ ዝኸፈለን ሚልዮን ዝኸፈለን ብማዕረ ዝነብረላ ማሕበራዊ ፍትሒ ዝሰፈና ሃገር ክትከውን እያ" ኢሉ ተመባጺዑ ነበረ። ኣብዚ ጥራሕ ግን ደው ኣይበሉን። ኤርትራ ብቁጠባዊ ምዕባል ከም ሲንጋፖር፣ ብወታደራዊ ሓይሊ ድማ ከም እስራኤል ክትከውን እያ ዝብል ብትምክሖቲ ዝሰኸረ ዘይተማእከለ ወፈራ ተኻይዶ እዩ። እቲ ኣብ ባይታ ዘሎ ሓቂኽ እንተኢልና፣ ብዘተፈላለዩ ወገናት እናተገለጸ ከምዝመጸ፣ ቁጠባዊ ምዕባል ኤርትራ ከም ሸንቲ ግመል ንድሕሪት እናንከራረወ ክወርድምበር፣ ነተን ኣብ ጽባሕ ሓርነት ዝተራእያ ዝተወሰና መንቆሕቋሕታታት'ውን ዓቂቡ ክንግዝ ኣይከኣለን። ንውሽጣዊ ኩነታት ህግደፍ ዝፈልጡ፣ ኣብ ዝተፈላለዩ ደረጃታት ስልጣን መንግስቲ ህግደፍ ዝሰርሑ ዝነበሩ ወገናት፣ ብተደጋጋሚ ከም ዘረጋገጹዎ፣ ቁጠባ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ኢሳይያስን ሓጎሽ ኪሻን ዝመርሑዎን ትካላት ህግደፍ እናወደቐ መጸኡ እዩ። ብኣንጻሩ፣ ድሕሪ ነጻነት ሃገሩ ኣልሚዑ ንባዕሉ ክጥቀም፣ ካብ ፎቓዶ ስደት ናብ ዓዲ ዝኣተወ በዓል ሃብቲ ወዲ ሃገር፣ ኣብ ጉዕዞ፣ ብብልሹውን ገባትን ኣሰራርሓ ህግደፍ፣ ሳንሳን ኢሉ ብተኸ ዝተረፈን፣ ዕድል ዝረኸበ ድማ፣ ናብ ዝነበሮ ዓዲ ይኹን ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ኣፍሪቃ ተሰዲዶ ዳግም ሂወት ክዘርእ ላዕልን ታሕትን ዝብሉሉ ኩነታት እዩ ማዕቢሉ። ቁጠባ ኤርትራ ብሰንኪ ገባቲ ፖሊሲ

ኢሳይያስ/ሀግደፍ፡ እናተዳቸቸ፡ ህዝቢ ኣብ ሹቕ ሕድሪ ሀግደፍ፡ ናይ ኩባን ወረቐት ሒዙ፡ ለይቲ ምድሪ ብመስርዕ መሕደሪ እስትንፋስ ዝኾነኦህ ሃለኹቲ ኣቐሑ እናሸመተ፡ ሰልኪም እናበለ ሂወቱ ክመርሕ ተገዲዱ ኣሎ። ኣብ ሃገርም ቀሲኖም ምንባር ዝሰኣኑ ድማ፡ ቡብመግልቱ ብኣሸሓት፡ ውሕስነት ዘይብሉ ስደት ክመርጹ ይግደዱ ኣሎው።

ናይ ሃገር መራሒ እየ ዝብል ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ርኡይ ሕጽረት፡ ቀረብ እኽሊ፣ ማይ ኣገልግሎት፣ መብራህቲ፣ ነጻዲ...ወዘተ ኣጨኒቐዎ፡ መፍትሒ ከናዲ ምስ መሳርሕቱ፣ ህዝቡን ፈተውቱን ክንዲ ዝላዘቡ፡ ተሰልቢጡ፡ "ሰብ እዩ ናብ ማይ ዘለዎ ዝኸይድምበር ማይ ኣይኮነን ናብ ሰብ ዘለዎ ዝመጽእ" ክብል ብብደዐ ክምድር ተሰሚዑ እዩ። ኣቲም ሰባት፡ እቲ በዓል ጉልበትስ ይፈትኖ፡ እቲም ዝሰንከሉ፣ ዝሓመሙ፣ ብዕድመ ዝደፍኡ ወለዲኹ፡ ከመይ ገይሮም ናብ ማይ ዘለዎ ወሪዶም ንገዝእም ይመለሱ ዝብል ሕቶ ዘቐርብ ደፋር እንተዝርከቡ፡ መልሲ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ እንታይ ምኾነ? ዝህቦ መልሲ፡ "ዝወለዱዎም መናእሰይ ደቆም ይውረዱሎም" ከይከውን፡ ንሶም እሞ ከኣ፡ ከም ውልቀ ጥሪቱ፡ ጀሆ ሒዙ፡ ኣብ ዓበይቲ ሕርሻታት ሀግደፍን ወታሃደራዊ መኮንናትን ከምኡውን ኣብ ኅቦታትን ድፋዓትን ዕድመ ንእስነቶም የብልዮ ምህላዉ ይፈልጥ እዩ። ስለዚ ኢሳይያስ፡ ንመሰረታዊ ሕቶታት ህዝቢ ኣይኮነን ክምልስ፡ ክሰምዕውን ሕልናኡ ዘይቅበል፡ ሃገር ብመንገዲ ቁጠባዊ ቅልውላውን ውድቀትን ቁልቁል ዝኣፋ ክትንቐት ዝፈረደ ጨካን እዩ።

እምበኣርከስ፡ ናይ ኢሳይያስ /ሀግደፍ ኤርትራ፡ ኣብ ቁጠባ ሃገር ሕቶ ምዕራይ ተጠቓምነት ኢልካ ዘረባ፡ ዘይሕሰብ ጽውጽዎይ እዩ። ህዝብታትና፡ ጨና ቁጠባዊ ምዕባለ ዓዶም ምሒር ርኢቐዎም፡ ሎሚ መግልታዊ ሂወቶም ክዕንግሉ ዘኸእሎም መባእታዊ ቀረብ ተሓሪሙዎም፡ ኣብ ሞንጎ ሂወትን ሞትን ክሳሓጉ ይርከቡ። ኣብ ከምዚኣ ዝኣመሰለ ህዝብታት ብዓጸቦን ድኽነትን ዝሰቐዩሉ፡ ብርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ/ሀግደፍ ትምራሕ ዘላ ኤርትራ፡ ሰላምን ምርግጋእን ክሰፍን ኢልካ ምሕሳብስ ይትረፍ ክሕለም ዘይክእል እዩ። ኢሳይያስ፡ ንኤርትራ ኣብ ሕፍኒ ኢዱ ጨቢጡ፡ ህዝብታትና ሕቶ ምዕራይ ተጠቓምነት ሃብቲ ሃገር ክልዕሉስ ይትረፍ፡ መግልታዊ ድልዮታቶም ክማላእሎም ኣፎም ከፊቶም ከይሓቱ፡ ካብታ ዝነኣሰት ኣሃዱ ዝኾነት ስድራ ጀሚሩ፡ ብዝዘርግሑ ስላላዊ መርበብ ክቐጽጸር ብምኽኣሉ፡ ነዚ ጥሒሱ ኣብ ቅርዓት ድምጹ ዓው ኢሉ ከስምዕ ዝጀመረ ድማ፡ ብዕሰባት ናይ ድሕንነትን ጸጥታን ትካላቱ ክዕፍን ኣብ ዝኸእለሉ ኩነታት ብምህላዉ፡ ንኤርትራ ናይ ሰላምን ምርግጋእን ጸበል ክለኽዩ እንተፈተነ፡ ነቲ መኣስ ይፍንጀር ዘይፍለጥ፡ ተግባራዊ ዘሎ ቁጠባን ምረትን ህዝብታትና ክቐህሞ፡ ዓቕሚ ይኹን ብቐዓት የብሉን። "ዝተደጎለ ሓዊ ዝጠፍኦ ይመስል" ዝብል ምስላ ኣቦው፡ ኣብ ሃገርና ኤርትራ ኣብ ባይታ ዘሎ ክውን ሓቂ እዩ።

ዘተኣማምን ሰላምን ምዕባለን ክረጋገጽ እንተኾይኑ፡ ናይ ህዝብታት ወሳኝነት ክሕሎን ክትግበርን ከምዘለዎ ኣብ ክትዕ ዝኣቱ ኣይኮነን። ሰላም ድማ መሰረታ ኣብ ምዕራይ ተጠቓምነት ዝተሰረተ ቀጻልነት ዘለዎ ቁጠባዊ ምዕባለ ምኻኑ ርግጽ እዩ። እዚ ድማ ብህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ ዝምራሕን ዝግራሕን ክኸውን ኣሎዎ። ህንጻት ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ድማ፡ ምስ ነጻ ምንቅስቓስ ፖሎቲካዊ ሰልፍታት ዘለዎ ምትእስጋር ዝጠበቐ እዩ። ህዝቢ ኣብ ጉዳይ ሃገሩ ብንቕሓት ክሳተፍ፡ ወሳኝነቱ ክረጋገጽ፡ ናይ ዝተፈላለዩ ፖሎቲካዊ ሓይልታት ኣማራጺታት ክቐርብሉን፡ ካብ ኩሎም መምዶ፡ ንረብሕኡን ምዕባልኡን ዝጠቐሙዎ ክወስድ ሰፊሕ ዕድላት ይረክብ። ስለዚ ህላወን ሰላማዊ ውድድርን ፖሎቲካዊ ሰልፍታት፡ ኣብ ሰላምን ምዕባለን ሓንቲ ሃገር ዘለዎ ተራ ዓብይ እዩ። በዚ መንጽር፡ ኣብ ሃገርና ኤርትራ ክንርኢ እንከሎና፡ እዚ መትከላዊ ጭርሖዚ ንፋሽስታዊ መንግስቲ ሀግደፍ ከም መስቀል ዝረኣየ ሰይጣን እናባህረሮ ዝነብር ዘሎ እዩ። ስለዚ ሀግደፍ እንኮ ሰልፋዊ ስርዓት ኣቐሙ፡ ንህዝብታትና ብፍጹም ጨካንን ፋሽስታውን ኣገዛዝኣ ሓኒቐ ሒዙዎም ክቐጽል መሪጹ ኣሎ። ኣመራርሓ ሀግደፍ፡ ኣብ ሃገርና ቅንጣብ ትኸውን ምዕባለ ክረጋገጽ ኣይክኣለን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ደረጃ ዓፋንን ጨፍላቕን ፖሊሲታቱ ብዝኸፍኦ መጠን፡ ሃገርና ኤርትራ ኣብ ውሽጣ ክባራዕ ዝተቐረበ ፈንጂ ሓቕፋ፡ ብሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ንቐልቁል ክትወርድ ትርከብ።

ስለዝኾነውን፡ ኣብ ህልውናን ቀጻልነትን ፋሽስታዊ ስርዓት ሀግደፍ፡ ኣብ ሃገርና ዘተኣማምን ሰላም ይኹን ምዕባለ ክረጋገጽ ፈጹም ዘይሕሰብዩ። ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ኮራኹሩን፡ ሓድነት ህዝብና ብሓደ ወገን፡ ብሰላላዊ ሸርሕታት ሕድሕድ ምትእምማኖም ከጥፍኡ እናሸቐሉ፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ንዝተቐልቀለት ተቓውሞ ይኹን ዓመጽ ብዕሸላ እናቐረጹ ይኸዱ ብምህላዎም፡ ንግዝይኡ ተራእዩ ዘሎ ስቕታን ርእሲ ምድናንን፡ ንኤርትራ ከም ደሴት ሰላም ክኸሓሓሉዎ እንተፈተነ፡ ኣብ ባይታ ዘዩሎ ተራ ሓሶትን ምጭብርባርን እዩ።

ዘተአማምን ሰላምን ዘዩቋርጽ ምዕባለን፣ ድሕሪ ውድቀት ፋሽስት ህግደፍ፣ ኣብ ትሕቲ ቅዋማዊ ስርዓት ዝረጋገጸ ክቡር ህዝባውን ዲሞክራሲያውን ዕላማ ምዃኑ ዘይንስሕቶ እዩ። ነዚ ቅዱስ ዕላማዚ ኣሃዱ ኢልካ ክጅመር እንተኾይኑ፣ ብቐዳምነት፣ ነዚ ቅኑዕ መንገዲዚ ሎሲቲ ሓዙ ዘሎን፣ ብዝኸፍኦ ድማ ሃገርን ህዝብን ንኸቢድ ሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን ዘቃልዕ ዘሎ ፋሽስታዊ ስርዓት ብዝተወሃሃደ ዓቕሚ ንምእላዩ ምቅላስ፣ ንጽባሕ ንድሕሪ-ጽባሕ ዘይኮነስ፣ ናይ ሎሚ ተባራዒ ሓባራዊ ገድላዊ ዕዮና እዩ። ብቅኑዕ መትካላዊ መርሆ ተገሪሕናን ተመሪሕናን ክንቃለሰሉ ክንበቅዕ ይህልወና። ውድብና ሰደግኤ፣ ከም ወትሩ ብቅኑዕ መትካላዊ መርሆ ተመሪሑ፣ ዓቕምታቱ ኣወሃሂዱ ክቃለስ ድሉው እዩ።

ዓምዲ ደብዳቤታት፡-

ከደገጠፍስ ንተንስስ፡

ክቡራት ተኸታተልቲ መጽሃት መርሆ ዝኾንኩም ደቂ ሃገሪይ፣ እዛ መልእኽተይ፣ ነዛ ኣርእስቲ'ዚኣ ዝመረጽኩላ፣ ብዘይ ምኽንያት ኣይኮነን። ዘሎናዮ ኩነታት ሻቕሎትና ንዓቕብ ዘዕርግ እናኾነ ይኸይድ ኣሎ። በብመዓልቱ ኣብ ኣእዛና ናይ ሞትን ስቓይን ደወል ይቐጭል። ድቃስ ዝኸልእ ሕሰም ወቕቲ ኢና ነሕልፍ ዘሎና። ህግደፍ ኣብ ዓድና ቀሲና ክነብር ኣይገበረናን፤ ናይ ዘላኣለም ጊላታቱ ክንከውን ወይ ድማ፣ ሃጽ ኢልና ክንጠፍኣሉ ክድርኸና ጸኒሑን ኣሎን። ካብ ንፈትዎ ዓድና ነፊጽና ክንጠፍኣሉ ጥራሕ ኣይኮነን ዝገብር ዘሎ። ሕሉፍ ሓሊፉ፣ ምስ በደዊንን ራሻይዳን እናተመሳጠረ፣ ውሽጣዊ ኣካላት ሰብነትና ብደውና እናመዝሓቐ ደላራት ክኣፍሰሉ ጸኒሑ። ጸሓይ ምድረበዳ ሲናይን ሰሃራንውን፣ ምስ ህግደፍ ተሻሪኾም ፈሳሲ ኣካላት ሰብነትና ኣድራቕም ኣብ ሓሸዎ ተቐቢርና ክንተርፍ ፈሪዶምና እዮም። ብዝኣረጋ ጃላቡ ማእከላይ ባሕሪ ክንቆርጽ ሸሻይ ዓላታት ማእከላይ ባሕሪ ዝኾናስ መኣስ ውሒድና። ማዕበል ማእከላይ ባሕርን ዝኣረጋ ጆላቡን፣ ሂወትና ብኸንጉቱ ክቕዘፍ ቃል ኪዳን ዝኣሰሩ ይመስሉ። በብመዓልቱ፣ ወረ ሞትን ስቓይን ኮይኑ ሕላፊትና። ቅድሚ ጉማሊ፣ ጉማሊ፣ ሎሚ፣ ካብ ማእከላይ ባሕሪ ዝሰማዕ ኣውያት፣ ነብሲ ወከፍ ስድራ ቤት ኤርትራ፣ ንብዓታ ከም ውሑጅ ክዛርን ብሓዘን ክትኩርመን ትኸውን ኣላ። ኣብታ ዘላታስ ተወሰኸታ እዩ ነገሩ። ብሰንኪ ህግደፍ ብጥሚት ዝተዓጸፈ መዓንጣን ዝጎበጠ ሕቕን ከይኣክል፣ ውጺ መዓት ተባሂሉ ዝተዘንተወሉ መንእሰይ፣ ሸሻይ ማእከላይ ባሕሪ ኮይኑ፣ ንቡር ሓመድ ደብ ክሰእን ይኸውን ምህላዉ መስደመም እዩ። ስደት ካብ ህግደፍ ነምልጥ መሰሉና ዝወሰድናዮ ምርጫ ደኣ'ምበር መከርኡስ መወዳእታ ዮብሉን። ኣብ ዓዲ ህግደፍ ስቓይን ሞትን፤ ኣብ ስደት ድማ፣ ስቓይናን ሞትናን ገደደ'ምበር ኣይነክዩን።

ዕድመ ዝሃባ እዝኒ ዘይትሰምዖ መከራ ዮብላን። ምኽንያት ስቓይናን ሞትና ከምዝውሓደሲ እንደገና ካልእ ዘሰቕቕ ግፍፍዊ ሞት ኣብ ልዕሌና ክንጸላሉ ጀሚሩ ምህላዉ፣ ሰለም ዘብል ኣይኮነን። ብISL ዝፍለጥ ጥሩፍ ግብረ-ሽበራዊ ጉጅለ ሊብያ፣ መስተንክር ጅግንነት ከምዝፈጸመ፣ ብሺድዮ ዝዘርግሑ ንንጽሃት ኣመንቲ ክርስትና ኤርትራውያንን ኢትዮጵያውያንን ብካራን ብትሕዞ ጠበንጃን ከምዝቐዘገገዎ ኣዊጁ ኣሎ። ንእግረ መንገደይ፣ በዚ ኣረሚናዊ መቕዘፍቲ፣ ኣብ ከቢድ ሓዘን ወዲቕም ዘለዉ ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብሓፈሻ፣ ስድራ ግዳያት ድማ ብፍላይ፣ ጽንዓት ከውርደሎም ጸሎተይ ዮብጽሑ። ናይ ዓሚቕ ሓዘንኩም ተኻፋሊ ምዃንይ ኣረጋግጽ። ንገበርቲ እከይ ናይ ኢዶም ክረኽቡ ኣብ ዝግበር ጸዕሪ እጃመይ ክልዕል ቅሩብነተይ እገልጽ። ጽንዓትን ኣካእሎን ይሃብኩም እብል።

ክቡራት ደቂ ሃገር፣ በዚ ጥሩፍ ግብረ ሽበራዊ ጉጅለ፣ ኣብ ሊብያ ዝተፈጸመ ኣረሚናዊ መቕዘፍቲ፣ ብዙሓት ሕቶታት ዘልዕል እዩ። እዞም ግብረ-ሽበራውያን፣ ከመይ ገይሮም ኣመንቲ ክርስትና ምዃና ፈሊጦም ግዳይ ገበሩና? ናብ ርሑቕ ስደት ክነምርሕ ብዓዶም ክንኣልፍ ስለዝተረኽብና፣ ሃይማኖታዊ እምነትና ወንጀል ኮይኑ፣ ንኣሰቃቂ ሞት ክንፍረድ ከመይ ገይሩ ይብዮና? መዓት ሕቶታት ክንልዕል ዝገብር እዩ።

ክቡራት ደቂ ሃገር፣ እዚ ብሽም ሃይማኖት እስልምና ዝንቀሳቕሱ፣ ግን ድማ ንሃይማኖት እስልምና ፈጸሙ ዘይውክል፣ ጥሩፍ ግብረ ሽበራዊ ምንቅስቓስ፣ ዓለም ለኻዊ ምትእስሳር ከምዘለዎ ተደጋጊሙ ክግለጽ ጸኒሑ እዩ። ባዕላቶም እቶም ጉጅለታትውን ምትእስሳርም ክሕብሩ ጸኒሑም እዮም። ስለዚ ድማ፣ እዚ ብሽም IS ዝፍለጥ ግብረ-ሽበራዊ ጉጅለ፣ ምስቲ ኣብ ሶማሊያ ዘሎ ጉጅለ ኣልሸባብን ኣብ ዮመን ዘሎ ናይ ኣልቃዒዳ ክንፍን...ወዘተ፣ ምትእስሳር ከምዝህልዎም ኣዮካትዕን። እዚ ቀንዲ በዓል ነገርና ዝኾነ ጨካን ጉጅለ ህግደፍ ድማ፣ ንጉጅለ ኣልሸባብ፣ ኣብ ውሽጢ ሃገርና፣ ክዕልሞ፣ ክዕጥቕን ከዋፍሮን ጸኒሑ እዩ። ሕሉፍ ሓሊፉውን ክሳብ ናብ ሶማሊያ ወታደራውያን ሓለፍትን ኣማኸርትን ብምልኣኽ፣ ምንቅስቓስ ኣልሸባብ ከሓይል ዝከኣሎ ተንቀሳቂሱ እዩ። ናይ ልቡ ደኣ ኣይሰመረሉን'ምበር። ጉጅለ ህግደፍ፣ ዋላ ብተደጋጋሚ እንተፈሸለ፣ ናይ ስልጣን ሕቶ ስለዝኾነ፣ ክሳብ ዕለተ ዕርብቱ፣ ብዝተፈላለዩ ስልቲታት፣ ጸረ ህዝቢ ተግባራቱ ከቋርጽዮ ኢልካ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ስለዚ፣ እዚ ኣብ ሊብያ

አብ ልዕሊ ንጹሃት ኤርትራውያንን ኢትዮጵያውያንን ወራዲ ዘሎ አስቃቺ መቐዘፍቲ፡ ኢሳይያስ/ህግደፍ ዘዋደደን ዝተዋሳኸሉን ከይከውን እንታይ ውሕስነት ኣሎ? ፈጸሙ የልቦን እብል፤ ሎጂኒውን ኢሳይያስ/ህግደፍ ብዘይተሓሰበ መንገዲ አብ ልዕሊ ሂወት ወገናትና ጠላዕ ክጻወት ተዋፊሩ ከምዘህሉ እጥርጥር። ስለዚ ሂወት ህዝብታት ኤርትራ አብ ውሽጢ ሃገር ይኹን አብ ወጻኢ፡ አብ ከቢድ ሓደጋ ወዲቹ ምህላው እግንዘብ። መድሃኒቲ ንጹርን ሓጺርን፤ ከምቲ ዓሳ ንምጥፋእ ባሕሪ ኣንጽፍ ዝበሃል፡ ናይ ሕሰምና፤ ውርደትን ሞትናን ቀንዲ ተሓታቲ ጉጅለ ኢሳይያስ/ህግደፍ ጥራሕ እዩ። ሱሩ ድማ አብ ኤርትራ እዩ ተተኸሉ ዘሎ። አብ ደገ ተዘርጊሖም ዘለዉ መሓውራት ህግደፍ ምቕርጣጥ ሕግቕኳ እንተዘይኮነ፡ መሊኦም ክቕህሙ፡ ንጉጅለ ኢሳይያስ/ህግደፍ አብ ውሽጢ ሃገር ተቓሊስና ሓመድ ድብ ክነልብሶ ይህልወና። ካብ ህልውናናን መጻኢ ዕድልናን ወጻኢ ዝዓብዩና የብልናን። ምእንቲዚ ድማ ዝኸፈል ዋጋ ከፊልና ዓቕምታትና ኣዋዲድና፡ ዕድመ ህግደፍ ንምሕጻር ክንቃለስ ይህልወና። ከይንጠፍእ ንተንሰእ፤ ብሕታዊ መዋጽኦ ትኸነና እዚኦ ጥራሕ እዩ እብል፤ ወደሓንኩም

ተጋ/ ዓብላል ተስፋሰላሴ(ወዲ ፊተውራሪ)

ዳገምና ስንታይ ስዩ?

ሓባእ ቁስሉ-ሓባእ ፈውሱ ይብሉ ወለድና ክምስሉ። ትጽቢት ኣይበዝሐን ደ? እንታይ እዩ ጉዳ? ክበርህ ዘለዎ ሕቶ እዩ። ቀዳማይ ሃገራዊ ጉባኤ ሃዋሳ ካብ ዝካየድ፡ ደገም ናብ ራብዓይ ዓመቲ ይኸይድ ኣሎ። ንምንታይ ካብ ሕገ ወጻኢ ካብ ክልተ ዓመት ንላዕሊ ሓሊፉ ዝብል፡ ብህጽጽ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ ተገምጊሙ ከም ዝተወገነ ሰሚዕና፤ መፍትሔ ከምዝተገበረሉ'ውን ወረ በጺሑና እዩ፤ ግርም ኢልና ተሓጽብና። ህጽጽ ኣኼባ ሃገራዊ ባይቶ፡ 2ይ ሃገራዊ ጉባኤ፡ አብ ውሽጢ 6 ክሳብ 8 ወርሒ ክጋባእ ከምዝወሰነ ተሓቢርና ኢና። ከም ጥንሰቲ፡ መዓልቲ እናቕጸርና ጸኒሕና። ድሮ፡ ካብቲ ዝተባሃለ፡ ሓሙሽተ ወርሒ ተወዲአን ኣሎዎ። ናብ ሃገራዊ ጉባኤ ንምእታው ክግበሩ ዘለዎም ቅድመ ምድላዎት ምህላዎም ንርዓእ ኢና። ግን ድማ፡ ኩሉ ነገር አብ ክሊ ዝተወሰነልካ ጊዜ ኮይንካ ጥራሕ እዩ ዝዕመም። ንሃገራዊ ጉባኤ ዝካየድ ቅድመ ምድላው ኩሉ ብብዓቕሙ ኣፍልጦ ስለዘለዎ፡ ናብ ምዘርዘር ኣይኣቱን። ግን ድማ፡ አብ ውሽጢዚ ሓሙሽተ ወርሒ፡ አብዚ ዘሎናዮ ከባቢ መደበር ስደተኛታት ዝኸነ ምንቅስቓስ ክንርኢ ይግባእ ነይሩ ኢሊ እኣምን። እቶም ንድፍታት ተጻፈሮም፡ አብ ፖሎቲካዊ ውድባትን ህዝብን ምይይጥ ክጅመር ከምዝነበሮ እግንዘብ። እንተኸነ ግን፡ ዋላ እንሰምየ ጨረው ዝበለና ድምጺ የልቦን። እተን ን2ይ ሃገራዊ ጉባኤ ዝተወሰና ወርሓት ድማ፡ እንተወሓደ ሓደ ወርሒ እንተብዝሓ ሰለስተ ወርሒ እየን ተራራን ዘለዎ። ኣብዘን ዝተረፋ ወርሓት፡ ናብ 2ይ ሃገራዊ ጉባኤ ንምእታው ዘብቅዕ ቅድመ ምድላው ክግበር ይከኣል ደ? ዋእ! ንግበሮም ኣይነጸብቆ እንተኸይኑ ነገሩ ብሓባር ንርእዮ። ዋኒን 2ይ ሃገራዊ ጉባኤ፡ ዋኒን መራሕቲ ውድባት ጥራሕ ከምዘይኮነ ክፍለጥ ይህልዎ እብል፤ ቀንዲ በዓል ቤት፡ ደላዩ ለውጢ ህዝብና እዩ ኢሊ እኣምን። ብዘይ ደገፍ ህዝቢ ዝውጻእ ዓቕብ ይኹን ዝሰገር ሽንጥሮ የልቦን።

እዚ ንዕዘቦ ዘሎና ምጉታት፡ መን እዩ ዋንኡ ዝብል ክፍለጥ ኣሎዎ በሃላይ እዩ። ክንደይ ዋዕላታትን ጉባኤታትን ብዘብዘብ ዘይተኸዩዱ፤ ግን ድማ ጣቋ ኣይተረኽቦምን። መን እዩ ተሓታቲ ከይተፈለጠ፡ "ብማዕለሽ" ተሰጊሮም። በዚ ምክንያት፡ ለውጢ ደላዩ ህዝብና፡ አብ ፖሎቲካዊ ውድባት፡ እምነቲ እናተባሕጎን ይኸይድ ኣሎ።

አንቱም ሰባት፡ ናይ ህዝቢ ንግደፎ'ሞ፡ መራሕቲ ውድባት፡ ንክብረቶም ክብሉ ክሰርሑ እኮ ይግባእዮ። ብስራሕካ ትኸብር፤ ብስራሕካ ትሓስር እዩ ነገሩ። ሕጂ ጊዜ ምውሳድ ኣየድልን በሃሊ እዩ። ብዘይ ዝኸነ ይኹን መብርሂ፡ ሓሙሽተ ወርሒ ሓሊፉ ኣሎ። አብ ሓደ ውሱን ዓንኬል ተዓጽዮ፡ ምክንያቲ ዘይፍለጥ ምጉታት ጉባኤ ዓገብ እዩ እብል። ናይዚ ኩሉ ዝረከ ዘሎ ተስፋ ዘይህብ ምጉታት 2ይ ሃገራዊ ጉባኤ፡ ቀንዲ ተሓታቲ ፖሎቲካዊ ውድባት ምዃናም ከይኣመትኩ ክሓልፍ ኣይደልን። ስለዚ ምክንያት ናይዚ ዝረከ ዘሎ ምጉታት 2ይ ሃገራዊ ጉባኤ፡ ብህጽጽ ተገምጊሙ መፍትሔ ክእለሽሉ፡ ንደላዩ ለውጢ ህዝብና ድማ፡ መብርሂ ክወሃድ ይህልዎ ዝብል ለበዋይ ክቕርብ ይፈቱ። ሓባኢ ቁስሉ ሓባኢ ፈውሱ እዩ ከምዝበሃል፡ ውሽጣዊ ጸገማትኩም ከዊልኩም ናብ ዓወት ትመርሑም ህዝቢ የሎን። ምስ ህዝብኹም ብግልጽነት ተመያይጥኩም ሓባራዊ መዋጽኦ እንተናደኹም ይሓይሽ። ሰላም ቅነ እምነፍልኩም።

ወዲ ቀሺ፡
ካብ ሽመልባ።

ቅኝ መከላከያ ስርዓት ለማሳካት
ግዴታ መሆኑን ለማሳያ ለሚከተሉት ሰዎች